

Bratislava, 9. septembra 2016. V nadväznosti na [článok v Denníku N](#) si dovoľujeme doplniť niekoľko informácií.

Citácia z článku

Pred dvomi rokmi vtedajší šéf Národnej diaľničnej spoločnosti (NDS) a manažér Smeru Milan Gajdoš hovoril, že by bolo dobré nakupovať cestársku soľ cez komoditnú burzu. Nápad je to dobrý, burza anonymná, flexibilný dopyt a ponuky tlačia ceny dole.

Práve počas šéfovania p. Gajdoša v NDS diaľničná spoločnosť podpísala^{1 2} a urobila zjavne nevýhodný tender pri ktorom si zabezpečila nákup posypovej soli v cene do 146 eur/tn bez DPH na objem 55550 tn ročne. V ten istý týždeň keď sa podpisovali tieto zmluvy nakontrahovala spoločnosť BBRSC na burze dodávku posypovej soli na zimnú sezónu v rovnakej kvalite za 71 EUR/tn. Predpokladáme, že tento výrok z článku bola iba reakcia na základe mediálneho tlaku.

Tento tender bol v zmysle zákona vporiadku. NDS si v tendri chcela zabezpečiť možnosť nákupu za maximálnu cenu, a dodávateľ je povinný dodať na základe jej objednávok v trhovej cene posypovú soľ. Tu je však aj kameň úrazu. Ak by sa do tendra chcel zapojiť nový obchodník, ktorý nie je "kamarátom" riaditeľa NDS a jeho výkupná cena z baní by vzrástla npr na 110 EUR, a on by sa zaviazal že dodá soľ za 90 EUR, na každej tоне by stratil 20 EUR. Výsledkom je teda, že cena na kontrakte je nereálne vysoká a teda to môže vyhrať spriaznená osoba. Následne je otázka ako sa stanovuje reálna cena na základe ktorej má NDS vykupovať soľ. Zákon o účtovníctve hovorí, že komodity sa oceňujú trhovou cenou. Trhová cena je záverečná cena vyhlásená na burze v deň ocenenia. Ak burza nekótuje tovar, trhovú cenu môže určiť znalec ktorý zoberie v prípade soli 3 rôzne ponuky na dodávku soli. Ak na vstup do trhu so soľou je silno obmedzený vstup, čo bráni dvom výhercom tohto tendra a ďalšiemu ktorý dodáva do samosprávneho kraja dať na svoju stránku že trhovú cenu je 140 EUR? NDS teda neporušila zákon, dodávatelia neporušili zákon, súdny znalec neporušil zákon, NKÚ nemôže proti tomu namietat lebo zákon nebol porušený, prokurátor nemôže nikoho obviňovať lebo žiadny zákon nebol porušený. Jediný dôsledok rozhodnutia o typu a obmedzení vstupu do tendra na nákup posypovej soli je menší záujem zahraničných spoločností ktoré by to mohli dodávať za lepšiu cenu a logicky horšia cena dodávok posypovej soli.

Citácia z článku

Ešte v tom istom roku 2014 diaľničári nakúpili 2475 ton soli za 209-tisíc eur bez DPH, čiže približne po 85 eur za tonu.

¹ <https://www.crz.gov.sk/index.php?ID=1445066&l=sk>

² <https://www.crz.gov.sk/index.php?ID=1445066&l=sk>

V zimnej sezóne 2014 urobila NDS tieto kontrakty:

Číslo	Termín	Množstvo (tn)	Cena (€)	Parita
1500000011	SPOT	300	77	DDP Okres Galanta
1500000010	MON	1 300	72,5	DDP Slovensko
1500000009	MON	700	63,5	DDP Slovensko
1500000008	MON	1 200	67,8	DDP Slovensko
1500000007	MON	1 700	68	DDP Slovensko
1500000006	MON	1 300	73,5	DDP Slovensko
1500000002	SPOT	1 400	97,55	DDP Slovensko
1500000001	SPOT	900	96	DDP Slovensko
1400000031	MON	1 700	84	DDP Slovensko
1400000030	MON	275	85	DDP Slovensko
1400000029	MON	500	86	DDP Slovensko

Cez KBB NDS nakúpila celkový objem: 11 275 t v priemernej cene 78,62 EUR v sezóne 2014/2015.

Pre investigatívnych novinárov

V akej priemernej cene nakúpila NDS v sezóne 2014/2015 posypovú soľ? Aký objem posypovej soli nakúpila NDS na základe nevýhodného tendra?

Koľko nakupovali v sezóne 2015/2016 mimo burzy?

Prečo si NDS na zimnú sezónu 2016/2017 nekontrahovala do dnešného dňa ani jednu tonu?

Citácia z článku

Úrad identifikoval jedno kontrolné zistenie, ktoré malo vplyv na výsledok obstarávania. Uvedené konanie napĺňa znaky skutkovej podstaty správneho deliktu, preto bude prípad postúpený na správne konanie vo veci uloženia pokuty

Burza nemá informáciu na základe ktorého kontrolného zistenia alebo aký správny delikt bol spáchaný v NDS. Avšak máme informáciu, že zamestnanci Úradu pre verejné obstarávanie údajne dostali pokyn aby našli problém v nákupe posypovej soli spoločnosťou BBRSC. Následne ÚVO vydal protokol UVO č. 8932-7000/2014-OK/9 v ktorom z tvrdenia "priame rokovacie konanie môže obstarávateľ použiť len vtedy ak sa tovar kupuje na komoditnej burze" vydedukoval tvrdenie "podmienka na použitie priameho rokovacieho konania je: verejný obstarávateľ je súčasne osobou oprávnenou na komoditné obchody". Keďže zamestnanci ÚVO sa dopustili logickej chyby a vylúčili možnosť, že tovar je obchodovaný cez burzu aj keď bol zakúpený pre klienta prostredníctvom brokerskej spoločnosti, tento protokol ÚVO považujeme za účelový, chybný a neplatný.

Predpokladáme, že NDS vo svojom stanovisku hovorí práve o správnom delikte z neporozumenia tohto protokolu.

Pre investigatívnych novinárov

Ako to funguje v zahraničí? Prečo má napríklad burza v kladne iba 4 brokerské spoločnosti a nakupujú cez ňu elektrickú energiu štátne podniky aj keď žiadny z brokerov nie je štátny podnik?

Ak by bola dedukcia ÚVO správna, podľa slovenského zákona na burze by mohli obchodovať štátne podniky iba ako priami členovia, neexistuje jednotná európska smernica ktorá toto rieši?

Preto navrhujeme nasledovné:

1. Preskúmať protokol UVO č. 8932-7000/2014-OK/9 a zosobniť zodpovednosť za nesprávny právny názor
2. Ak sa preukáže, že zamestnanci ÚVO vytvárajú protiprávne rozhodnutia UVO na základe pokynu od nadriadených navrhujeme pre nadriadených tvrdé vzorové tresty

Pre investigatívnych novinárov

Aké sú opravné mechanizmy jasne chybných protokolov ÚVO? Kto kontroluje ÚVO?

Ing. Ľudovít Scholtz
Generálny sekretár
Komoditná burza Bratislava
sekretariat@kbb.sk